

הכול טוב ויפה | רות בידרמן

Until It Doesn't | Ruth Biderman

הכול טוב ויפה | רות בידרמן

Until It Doesn't | Ruth Biderman

© כל הזכויות שמורות למחברת 2026

עריכה: נורית שי

עיצוב ועימוד גרפי: אוריה דאנש

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להפיץ, לצטט, לתרגם, לאחסן בבסיסי מידע, לשדר בדרך כלשהי, אלקטרונית או מכנית, או בכל דרך אחרת, או להציג באתר אינטרנט, חלקים כלשהם מספר זה, או את הספר במלואו, ללא אישור מפורש בכתב ממחברת הספר.

אופיר ביכורים

מטרו פארק, רח' משה דיין 10, ק.אריה, פתח תקווה 4951810

טל': 03-5562677; פקס: 03-5596349

www.ofir.org.il

נדפס בישראל התשפ"ו 2026

לאבא שלי ולסבתא תמר, שנגעו בעולמי בשקט ובחום. כל מה שאני כותבת
קשור אליכם בחוטים שלא ניתקו מעולם.

חלק ראשון

ליליאן

1

עוד קודם שראה את פניה, חש אמיל שהנסיעה לקזבלנקה תסובב את חייו על צירם. הוא לא ידע מה בדיוק חיכה לו שם, אבל הוא היה דרוך מתוך תחושה פנימית שמשהו כבר סימן את עתידו.

השמש הלוהטת של רבאט הכתה על גג המוסך של מסיה סימון, והקירות ספגו את החום כמו תנור. ריח שמן המנועים, הברזל החם והאבק נדבק לבגדים, אך אמיל כמעט שלא חש בו. זיעה זלגה במורד גבו בזמן ששייף דלת של מכונית ישנה.

אמיל היה בן עשרים, גבוה ורזה, עיניו חומות עמוקות ושערו שחור סורר. במוסך הכירו את צחוקו ואת קלות התנועה שלו. אבל ביום ההוא גם הצחוק וגם הקלות נעלמו, הנער שבו עמד לפנות את מקומו לגבר שהחיים התחילו לדרוש ממנו החלטות.

ידיו המיומנות נעו אוטומטית על פני המתכת, אבל מחשבותיו נדדו צפונה, אל קזבלנקה, העיר הלבנה, אל הבית שבו גרו בני המשפחה של אביו, המקום שבו מחכה לו אולי תשובה לשאלה שלא העז לנסח לעצמו.

אמיל גדל ברבאט לצד שלוש אחיות. הוריו הגיעו לשם עם המשפחה המורחבת מהרי האטלס, בתקווה לחיים יציבים בעיר הגדולה. חלק מהקרובים התיישבו ברבאט, ואילו הדוד ומשפחתו עברו לקזבלנקה.

מגיל צעיר נמשך אמיל לעבודת כפיים, ובגיל שש-עשרה התחיל לעבוד במוסך של מסיה סימון. העבודה הייתה מקור גאווה בבית, אך בשנה שחלפה הוא חש שהיא אינה מספיקה לו עוד. משהו חסר בחייו, והוא קיווה שהתשובה תימצא בקזבלנקה, גם אם עדיין לא ידע איך היא תיראה.

"אמיל, מה קורה איתך היום?" קולו של מסיה סימון קטע את הרהוריו, "אתה משייף את אותה דלת כבר שעה".

אמיל הרים את ראשו בבהלה, מופתע מהזמן שחלף.

"אה, סליחה מסיה סימון. הייתי קצת מרוכז".

מסיה סימון צחק, וקמטי הצחוק העמיקו סביב עיניו. הוא נשען על המכונית הסמוכה ושאל:

"מרוכז? נראה לי שאתה חולם בהקיץ. על מה אתה חושב?"

אמיל היסס לרגע בטרם ענה.

"חשבתי על הנסיעה שלי לקזבלנקה מחר."

"אה, אתה נוסע לבלות עם החבר שלך, מוריס?"

"כן, אבל..." אמיל השתתק לרגע, "יש לי גם תוכניות אחרות."

עיניו של מסיה סימון הבריקו בסקרנות.

"תוכניות אחרות? מה זאת אומרת?"

פניו של אמיל האדימו.

"סיפרתי לך שהדוד שלי, אח של אבא שלי, גר בקזבלנקה. אני... אני רוצה לבקר את בת הדוד שלי, ליליאן."

חיוך רחב התפשט על פניו של מסיה סימון.

"אה, עכשיו אני מבין למה הראש שלך לא במקום. יש רומנס באוויר?"

"לא, לא, זה לא ככה", מיהר אמיל להכחיש, "פשוט לא ראיתי אותה הרבה זמן".

הוא ניסה לשכנע את עצמו שזהו רק ביקור משפחתי, אבל בעומק ליבו ידע שהוא רוצה לפגוש את ליליאן. כולם סיפרו שגדלה והפכה לאישה יפה.

מסיה סימון הניח יד על כתפו של אמיל.

"בסדר, בסדר. אבל סיים את השיוף הזה לפני שאתה יוצא לחלום על בנות דודים".

אמיל הנהן, אסיר תודה על ההבנה של הבוס שלו, וחזר לעבודתו. הוא ניסה בכל כוחו להתרכז במשימה שלפניו.

כשהשמש החלה לשקוע סגר אמיל את דלתות המוסך ופנה לביתו. הרחובות של רבאט עדיין המו אדם - רוכלים קיפלו את מרכולתם לאט, ילדים רצו בין הדוכנים וקולות קריאה התערבבו זה בזה. ריחות התבלינים והבשר הצלוי מילאו את האוויר, חמים וצפופים כמו העיר עצמה. מעל הגגות עלתה רוח קלה שנשאה אבק ורחש של ערב. אמיל צעד במהירות, חצה סמטאות צרות שהיו מוארות באור כתום, להוט להגיע הביתה ולהתכונן לנסיעה למחרת היום.

אימו, ממה, הכינה ארוחת ערב במטבח הקטן. ריח קוסקוס מילא את הבית. ממה, אישה בשנות החמישים לחייה, הייתה לב המשפחה. עיניה החמות תמיד הביטו באמיל באהבה אין קץ, והיא ידעה לקרוא את בנה כמו ספר פתוח.

"ממה", פנה אליה בזמן שהתיישב ליד השולחן, "איך קוראים לסבא של ליליאן?"

ממה הרימה גבה.

"איזו ליליאן? הבת של עזיז?"

"כן", אמיל ניסה להישמע אדיש, "את יודעת איך קוראים לו?"

ממה ערבבה את מרק הקוסקוס באיטיות ונעצה בו מבט.

"קוראים לו מסעוד. למה אתה שואל?"

אמיל משך בכתפיו.

"סתם... רציתי לדעת".

חיך קטן התגבגב לשפתיה של ממה.

"אתה מתכנן לבקר אותם כשתהיה בקזבלנקה?"

"אולי, עוד לא החלטתי".

"טוב", אמרה ממה והניחה צלחת קוסקוס לפניו, "תמסור להם ד"ש".

"ממה", נאנח אמיל, "אמרתי לך שאני עוד לא יודע אם אלך".

"בסדר, בסדר. רק אם תלך".

אמיל חיך קלות, קם מהשולחן וניגש לחדרו. הוא התחיל לארוז תיק קטן - בגדים, כלי רחצה וכמה תמונות משפחתיות שאולי יעזרו לו לשבור את הקרח במפגש עם ליליאן. הכול היה צריך להיות מוכן ליום המוחרת.

הוא ישב על המיטה כמה רגעים, הקשיב לקולות הבית שנרגעו לאיטם, והציפייה טיפסה בו אט־אט.

הבוקר עלה מהר מדי, אמיל בקושי הצליח לישון מרוב התרגשות. הוא נכנס למטבח, שם כבר עמדה ממה וטרחה על ארוחת הבוקר של כולם. ריח התה והשפִינז' הטרי מילאו את החדר, אבל אמיל בקושי הצליח לבלוע משהו. לאחר כמה רגעים קם, התלבש וניגש לדלת. ממה מיהרה אחריו עם כוס מים.

"חכה רגע", קראה, ושפכה את המים בכניסה, "שיהיה לך לברכה. שהדרך שלך תזרום כמו המים".

"תודה ממה", אמר אמיל וחייב אותה בחום.

"לך לשלום וחזור בשלום", אמרה וליוותה אותו במבטה כשיצא לדרכו.

היא נשארה עוד דקות ארוכות והביטה בערוץ שהתוו המים המטהרים את הדרך לאמיל שלה.

קזבלנקה קיבלה את פניו של אמיל בהמולה שלא נעמה לאוזניו, כמו גל שמטיח את גופו. הרעש, הריח, הדוחק - כל אלה הכו בו בבת אחת. הכול התערבב עם פעימות ליבו, שקפצו בין ציפייה לפחד, הצעקות של הרוכלים התערבבו בצפירות העגלות, בריח הדגים הטריים ובאבק המלוח שהרוח הביאה מן הים. הוא צעד ברחובות הצפופים של המאלח, שם גרו יהודי העיר - סמטאות צרות, כביסה נתלתת בין חלונות, ילדים שרצו יחפים צחקו ואנשים שעמדו בפתחי החנויות קראו זה לזה.

עיניו סרקו את השלטים הצבעוניים, חלקם דהויים מהשמש, עד שמצא את החנות של מסעוד. ליבו פעם במהירות כשהתקרב, הוא חש שכל רעשי העיר

נחלשו והדרך אליו הצטמצמה לשער אחד קטן שהוביל אל מי שאולי יסייע לו לשנות את חייו.

מסעוד ישב בפתח חנותו, לגם תה, והרחוב נפרס לפניו כמו במה מוכרת. גופו הגבוה והרזה נטה מעט קדימה, כמאזין לדופק העיר. פניו החרושות קמטים סיפרו סיפור על חיים ארוכים ומלאי חוויות. עיניו שקהו עם השנים בחנו את הרחוב בסקרנות שלא כבתה.

אמיל עצר לפניו וניסה להסדיר את נשימתו.

"הָאָ שְׁלֵמָה עָלֵיכֶם, מסעוד", אמר בקול רועד מעט.

מסעוד הרים את מבטו וצמצם את עיניו.

"שָׁכֵן הָדָא? אִמִּיל? אַנְשׁ תִּתְעַמֵּל הֵנָּה?"

אמיל חך בדעתו אם לתרץ את נוכחותו או לגשת ישר ולעניין. מסעוד האיץ בו:

"אתה מחפש בית? חדר?"

"לא, לא. למרות ששמעתי עליך שאתה המתווך הכי טוב כאן במאלח".

"נו, בוא ותגיד כבר מה אתה רוצה", אמר מסעוד.

הוא הרגיש עסקה באוויר. ככה זה תמיד כשמתחילים עם מחמאות, תכף מגיעה בקשה או עסקה.

"תגיד מסעוד, איפה גרה ליליאן, בת הדוד שלי?"

מסעוד הממולח צחק בליבו, הינה הגיעה הבקשה שתהפוך גם לעסקה.

"אה, ליליאן, הנכדה שלי. אני יכול לקחת אותך אליה, אבל אצטרך לסגור את החנות, ואני עלול להפסיד לקוחות". הוא השתהה קצת וניסה את מזלו: "שלם לי כמו על תיווך דירה ואקח אותך".

"אשלם לך כמה שאתה רוצה, העיקר שתיקח אותי".

"לא צריך להגזים במחיר, בכל זאת אנחנו משפחה. תְּשׁוּמָה, בושה. בוא שב, תשתי איתי תה ותכף נלך יחד".

"לא, לא תודה, אני לא צמא", קיווה אמיל להאיץ בו.

"תשתי לרוויה".

מסעוד הגיש לו תה בכל זאת, ולגם לגימות קולניות וממושכות. הוא הביט מזווית העין על אמיל שהיה להוט כבר לצאת לדרך, והתענג על התלהבות הנעורים הזו. אנחה נמלטה מפיו של מסעוד, הוא קינא באמיל הצעיר.

"תְּחַסְרָה, חבל על התקופה שעברה", מלמל.

אמיל התפתל על הכיסא. מסעוד לגם לאט, נהנה מן הצעיר המתרגש.

"סבלנות, בני. עוד מעט נצא".

לבסוף קם, והשניים פסעו בסמטאות הצרות. מסעוד עצר לברך כמעט כל עובר אורח, וכל ברכה נדמתה לאמיל אינסופית. הוא רצה להאיץ בו אך שתק. המתח שחש גבר עם כל צעד.

"טוב, אנחנו כמעט שם", אמר מסעוד, והצביע על בית קטן בקצה הרחוב. "אתה רוצה שאכנס איתך או שתיכנס לבד?"

הוא הבין את ההתרגשות של אמיל ונתן לה מקום.

אמיל לקח נשימה עמוקה. ידי, שהיו כה בטוחות בעבודתן במוסך, רעדו קלות.

"אני... אני אכנס לבד. תודה מסעוד".

"בהצלחה, בני", אמר מסעוד וטפח על כתפו של אמיל, "אני נכנס כאן לבקר את השכן".

בכך רצה מסעוד לרמז שהוא שם עין על אמיל, נשאר קרוב.

אמיל הנהן וניגש לדפוק על הדלת. ליבו האיץ, הרגע שחיכה לו זמן רב הגיע סוף סוף. הדלת נפתחה לאט, וכשהתגלו פניה של ליליאן הרגיש אמיל שהעולם עצר מלכת. בת דודו, שבזיכרונותיו הייתה ילדה קטנה עם צמות

ושיניים חסרות, עמדה לפניו כאישה צעירה. שיערה החום הארוך נפל בגלים על כתפיה, ועיניה החומות הגדולות הביטו בו בתערובת של הפתעה וסקרנות.

"אמיל?" שאלה בקול רך, כלא מאמינה למראה עיניה.

"ליליאן", אמר אמיל, קולו יבש, "כן, זה... זה אני".

שתיקה מביכה השתררה ביניהם לרגע. מה יאמרו זה לזה אחרי זמן כה רב? ואז התפשט חיוך רחב על פניה של ליליאן ונשבר הקרח.

"אל תעמוד שם כמו פסל", צחקה, "היכנס".

אמיל הביט סביבו בסקרנות. הבית היה קטן ומטופח כפי שזכר אותו, ובו רהיטים ישנים ומוקפדים ששמרו על הברק שלהם למרות גילם רב השנים. שולחן עץ כהה עמד בפניה, ועליו מפת תחרה דקה שדהתה מעט. על הקירות נתלו תמונות משפחתיות: דיוקן ישן של הסבא, צילום משפחתי בחצר, ילדים מחייכים. ריח עדין של יסמין מילא את האוויר, הניח שכבה דקה של רכות שהתערבבה עם הזיכרון. הריח הזה עטף אותו וגרם לו להרגיש זר ונוח בעת ובעונה אחת.

"אז", אמרה ליליאן בזמן שהוליכה אותו לסלון הקטן. היא הניחה את כף ידה על משענת הכורסה וסימנה לו לשבת. "מה מביא אותך לקזבלנקה?"

אמיל התיישב בזהירות, והחליק את כפות ידיו על מכנסיו כמחפש מה לעשות איתן.

"אני... באתי לבקר חבר. חשבתי שזו הזדמנות טובה לראות אותך".

ליליאן הרימה גבה, חיוך קל נמתח על פניה כשהתיישבה על הספה.

"לראות אותי, אחרי כל כך הרבה זמן?"

פניו האדימו והוא נשך את שפתו התחתונה.

"כן... אני מצטער שלא באתי קודם".

מבטה התרכך. היא נשענה לאחור, המתח פחת.

"זה בסדר. אני שמחה שבאת עכשיו".

היא מזגה לשניהם תה חם והניחה את הכוסות על שולחן עץ נמוך. האדים עלו לאט מן הזכוכית, התערבלו לרגע, נמסו בחלל והוסיפו שכבה דקה של חום לחדר הקטן. אמיל הרים את הכוס ולגם בזהירות; המתקנות נגעה בלשונו והחום עבר בגרונו והתפשט בחזהו. הוא העמיד פנים שהוא בוחן את המפה שעל השולחן, את התפרים העדינים בתחרה, אך שוב ושוב נמשך אל עיניה, אלה זימנו אותו פנימה. הן היו שקטות, עמוקות, הסגירו סיפור שלא נאמר בקול.

"מה שלום דוד וממה? והאחיות שלך?"

"כולם בסדר, השבח לאל. הם מוסרים לכם דרישת שלום חמה".

"תודה רבה. אז אתה עובד במוסך?" התעניינה.

אמיל הנהן בגאווה.

"כן, אצל מסיה סימון. הוא אומר שיש לי ידי זהב".

חיך קטן עלה בזווית פיו, המילים של מסיה סימון עדיין הדהדו באוזניו.

"אני אוהב את העבודה", הוסיף, "להחזיר חיים למכונת ישנה... זה נותן לי תחושה טובה".

ליליאן הקשיבה בריכוז, מרפקה נשען קלות על משענת הספה.

"זו עבודה שדורשת סבלנות", אמרה.

"כן", השיב אמיל.

"תמיד היית טוב עם הידיים", חייכה, "אני זוכרת איך היית מתקן את הצעצועים השבורים שלי".

היא דיברה לאט, ומבטה נשאר תלוי בו רגע אחד ארוך מדי. חום התפשט בחזהו למשמע הזיכרון.

"בת כמה הייתי?" ניסתה להיזכר.

"היית בת ארבע ואני הייתי בן עשר", השיב בחיך, "ואת? עדיין לומדת?"

"כן", השיבה בעודה מסובבת קווצה משערה באצבעה, "אני אוהבת ללמוד. הספרים הם החברים הכי נאמנים שלי".

הם המשיכו לשוחח, והדקות זלגו לשעות. כל שאלה הולידה סיפור, כל תשובה נמתחה לחיוך. מבעד לחלון חדר האור האחרון של היום, וצבע את פניהם בגוון רך. לפעמים הרכינה את ראשה כשהקשיבה לו, הוא עצר באמצע משפט רק כדי לוודא שהיא מחייכת. משהו עדין ומתוח עבר ביניהם, מעין חוט דק שהלך והתהדק.

הם קפצו ממקומם למשמע שיעול קל. מסעוד עמד שם, נשען על המשקוף, חיוך ערמומי בזווית פיו.

"סליחה שאני מפריע", אמר, "אבל כבר מאוחר. אמיל, אתה צריך מקום לישון הלילה?"

אמיל קפא לרגע. רק אז שם לב שהאור בחדר התעמעם ושעה מאוחרת ירדה על הבית. סומק עלה ללחייו.

"אני... אני צריך לחזור לחבר שלי. הוא בטח מודאג".

ליליאן קמה אף היא.

"אתה בטוח? אתה יכול להישאר כאן אם תרצה. אימא תכף תחזור מהעבודה, והיא תמיד שמחה כשיש אורחים בבית."

הוא הביט בה מהוסס. ליבו רצה להישאר, להישאב אל תוך החום שנוצר.

"אני... אני צריך ללכת. אבל אולי... אולי אוכל לבוא שוב?"

חיוך רך התפשט על פניה.

"אם אימא תרשה".

המילים נשארו תלויות בחלל.

מסעוד חייך לעצמו, הוא הבין יותר ממה שנאמר. אמיל יצא לרחוב בתחושה שמשוהו חדש נפתח אצלו. הוא ידע שלא יוכל להפסיק לחשוב עליה. הדבר הזה שהיה חסר לו בחייו, כה קרוב אליו היה וכה רחוק.

הביקורים של אמיל נטמעו בשגרת הבית כמו היו שם מאז ומתמיד, בלי שאיש יאמר דבר. הוא היה מגיע בזמנים שונים, לפעמים בשעת אחר הצהריים כשהשמש עוד האירה את המרצפות, ולפעמים כשהערב כבר עטף את הבית בשקט נינוח. סולטנה, אימה של ליליאן, פתחה לו את הדלת, כבר ציפתה לבואו, הדפיקה על הדלת הפכה להיות חלק מרצף הקולות הקבועים של היום.

ליליאן הייתה חוזרת מבית הספר עם שאריות של אבק גיר על אצבעותיה, ורואה אותו יושב על שפת הכורסה, מתופף קלות על ברכיו, מביט בה בחיך ומתעניין כיצד עבר יומה. היא הייתה עונה בנימוס, תמיד בקצרה, לא כמי שמתחמקת אלא כנערה שאינה מבינה את משמעות השיחה הזו עם גבר שמבוגר ממנה בכמה שנים. הוא שאל אותה על שיעורי הבית, על הספר שקראה, על המורה לחשבון שהיא התקשתה להבין. הוא הקשיב לה בקשב שלא היה מוכר לה בביתה, בשונה מהדודים ששאלו מתוך נימוס, אלא כמי שמנסה באמת לפענח מי עומדת מולו.

כשג'קוב, אחיה הקטן של ליליאן, משך בשרולו כדי שיביט במשחק שהחזיק, התכופף אמיל מייד והרים אותו אל על, לקול צחוקו המתגלגל של ג'קוב, הדבר שעשע את ליליאן. היא אהבה את יכולתו של אמיל להצחיק את אחיה, ולא הבינה שרצונו להתחבב על באי הבית כדי לסלול דרך אל ליבה.

לפעמים כשסולטנה טרחה על הסירים שעל הכיריים, היה אמיל מביט סביבו כמנסה להבין את חוקי המקום: איפה מונחות הצלחות אחרי שטיפה? איזו מפה מונחת על השולחן בימי חול? אילו ניחוחות עומדים באוויר? הוא לא שאל שאלות ישירות, אבל רשם הכול בעיניו.

ליליאן עצמה לא נתנה דעתה לכל זה. עבודה הייתה זו שגרה חדשה. בן הדוד ישב בסלון שלהם, דיבר עם אימה ושאל אותה שאלות. אם חשבה בכלל על בואו, היה זה רק בשולי מחשבתה. הוא שוחח עם אימה על ענייני עבודה, על מישהו שחלה או על מצבו של שכן מבוגר, וכל זה חלף מעליה, שיחות מבוגרים שלא נגעו לה. רק לפעמים, כשהיה קם ללכת, נעצר רגע על סף הדלת, הביט בה במבט עמוק, חייך ואמר לה:

"שמרי על עצמך".

היא לא הבינה שמשפט כזה יוצא מפי מי שלא ראה בה נערה אלא משהו אחר, בעיניו הייתה אישה.

הכול קרה בלי שהמבוגרים יאמרו דבר, בלי שמישהו יסמן לה שעולמה עמד להשתנות. בואו נראה לה כביקורים משפחתיים תמימים, אחרים הבינו זאת ככוונה. מה שהיה בעיניה רצף של אדיבות, היה בעיני הדודים והדודות קשר שהתחיל להיקבע. סולטנה ראתה זאת, השכנות הבחינו בכך. רק ליליאן, שהייתה עסוקה בלימודים, בספרים ובשיחות עם חברותיה, לא הבינה שכבר עמדה בין שני עולמות. היא עדיין ראתה בו את אמיל בן הדוד שבא לביקור. היא לא הבינה שהוא הניח סביבה מעגל של תשומת לב, סבלנות, סקרנות ודאגה, מעגל שמבוגרים ידעו לקרוא היטב, וילדים עדיין לא. בשבילה הכול היה פשוט, תמים, מובן מאליה.

גם אם לא קלטה זאת, מרגע לרגע, בין שאלה אחת שלו לתשובה אחת שלה, עולמה התעצב מחדש בלי שתבחין בכך כלל.